

digo po praznikih imel“. — Vsled denarnega poloma l. 1815 nese unih 6000 gld. le še kakih 40 gld. obresti in v začetku prav dobra beneficija je tako slaba postala, da od nje ne more več beneficijati živeti; zato tudi dalje celjska kronika pravi, da so l. 1818 po škofovem dovoljenju 6. maja Freydenfeldovo beneficijo v tretjo celjsko kaplanijo spremenili. Zemljišče te beneficije so opatu prepustili s to pogodbo, da bo tretji kaplan od opata prejemal živež, kvartir in obresti od beneficijnega kapitala.

Zdajšnji g. opat bi omenjeni Kapunovgrad, kakor se čuje, rad prodal in je že preč. škofijstvu dotično prošnjo vložil. Veliko dobroto bi storil oni, ki bi poskrbel dobrotnikov, kateri bi to lepo posestvo za šolske sestre kupili, ako preč. konzistorij v prodajo privoli. Kraj je kakor nalašč za ta namen, zdrav in miren, ker zunaj mesta na prelepem griču. Šolske sestre bi lahko za majhno povračilo rejenke sprejemale, kajti razun hiše, ki bi se seveda čisto prenarediti morala, dobile bi za 9000 gld. *) še blizo 3 orale posestva tik lepega mestnega parka. —

Od Pesnice 3. nov. (V pojasnilo g. Badlnovega „Poslano“ v števil. 43. „Gosp.“) Kot resnicoljuben dopisnik zagotavljam, da se je g. Badl pri šolskem izpitu 10. sept. t. l. vedel kakti zvedenec in vodja izpita, ter v drugem razredu tudi sam nekatera vprašanja stavil in celó odločeval predmete, iz katerih se naj vpraša. (Geografie und Geschichte.) —

Po končani skušnji se je krajni šolski svet zaradi povečanja šolskega poslopa posvetoval, ter po nekaterih razgovorih sklenil, okrajnemu š. svetu naznaniti, zavoljo slabih letin že zdaj z zidanjem šole ne začeti. Kar se je v pričo in ne v pričo Badlna zaradi šole govorilo in nasvetovalo, ne more vse v zapisniku biti, toraj tudi navedenje onega zapisnika v „Poslanem“ ničesar ne dokazuje. Mi le obžalujemo nepremišljenost, s katero je g. Badl naš zapisnik, poslan okrajnemu š. svetu, okoli nosil in ga porabil v tako zmedeni zavezi v svoje opravičenje, kakor da bi se bili mi njemu zaljubo zoper resnicoljubnost „Gospodarjevega“ dopisnika podpisali. —

Eden v imenu več drugih udov šol. sveta.

Pristavek vredništva. Želimo, da se z imenom enkrat oglašé vsi udje krajnega šol. sveta, ki so z gospodom dopisnikom enih misli, potem bo pravdi konec. Pogum velja!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Veliko hrupa bilo je pred vsemi Svetci na Dunaju zaradi pokopališča. Dunajski srenjski odbor je namreč napravil dalječ zunaj mesta proti ogerski meji veliko, „centralno pokopališče“, na katerem bi se naj

vsil mrliči brez razločka vere pokopavali. Ker bi toraj imela na tem pokopališču po namenu liberalnih mestnih očetov vsa razlika med verstvi prenehati, niso hoteli dovoliti ne blagoslovljenja pokopališča niti ne križa katoličanom, katerih je ogromna večina na Dunaju. Ob enem so nameravali odpraviti vsa, dosle obstoječa pokopališča. — Liberalni srenjski zastop se je pa tako vrezal, da ga bo dolgo bolelo. Verniki raznih verstev so namreč pokazali, da imajo vendar še več verskega prepričanja kakor brezverski mestni očetje. Židovi so si brž kupili prostora za svoje mrliče; protestantje in razkolniki so ostali pri svojih dosedanjih pokopališčih, v katerih imajo zadosti prostora. V imenu katoličanov se je pa nadškofijstvo obrnulo do dež. vlade s pritožbo proti predrznosti srenjskega zastopa, in vlada je odločila, da se za katoličane ostali prostor blagoslovi in v njem znamenje sv. križa postavi, kar se je brez hrupa zgodilo ter je pokopališče zdaj z večine — katoliško, na veliko jezo brezverskih mestnih očetov. — In ker se v Avstriji skoro vsa politika okoli verskih vprašanj suče, smo tudi pred kritikarji opravičeni, da smo to stvar — v politični ogled dali. — O drž. zboru poročamo obširneje prihodnjič.

Česko. Kakor smo zadnjič rekli, tako se je zgodilo: veselje ustavakov, da so pri volitvah v drž. zbor trije mladočehi zmagali, o katerih so pričakovali, da pridejo v drž. zbor, — to veselje splavalo je po Donavi! Eden zmed njih, brž ko ne dr. Sladkovski, je namreč v „Nar. Listih“ odločno pregnal vse te sanjarije, češ, da prijatelj domovine kaj takega storiti ne more! — Začne se toraj komedija zopet od začetka: Prvoseednik bo poklical 33 českih poslancev, da naj pridejo v drž. zbor; ti bodo rekli; Ne idemo! Prvoseednik poreče in ustavaška garda temu pritrди, da so svoje mandate zgubili, in potem so zopet nove volitve, morebiti še to zimo — in tako dalje naprej! —

Ogersko. Dolgo pričakovane finančne postave novega ministra Ghyczy-a so prišle in poslanci so poslušali ministra tako tiho, da bi bil lahko čul miško tekati po zbornici, ako bi v njej miši bilo. In zvedli so — žalostno novico, da ima ogersko kraljestvo za prihodnje leto 27 milijonov primanjkljaja, in to kljub temu, da se je v raznih postavkah drž. proračuna za 7 mil. manj vzelo kakor je letos! Državne potrebščine znašajo 250 mil. in 302.896 gld; dohodki so sešteti za 222 mil. in 816.918 gld. — Pogrešek misli minister dobiti iz 5procentne doklade k vsem obstoječim davkom, iz novih davkov, posebno iz potratnine (Luxussteuer), in drugih prihodnin. „Davki bodo trdi, pa so neogibni“, je rekel minister, in to pesnico pojó vsi ogerski listi. Sreča da imajo Hrvati vsled popravljene nagodbe z Magjari le pavšal vkupnih stroškov, sicer bi tudi Hrvatska plesala.

*) Je očitno predragol!

Vredn.

Vnanje države. Bolehnega grofa Arnim-a je pruska vlada — proti zastavi 100.000 tolarjev — iz zapora spustila, ker je preiskava na toliko dognana, da se ne more — Bismarku štrina več zamotati. Prošnjo, da bi se šel v Karlove Vari zdraviti, je pa vlada Arnimu — odrekla, ker je liberalna!

V Vireburgu je bila sodnijska obravnava proti Kullmanu, ki je pred $\frac{1}{4}$ letom po Bismarku ustrelil, pa ga ni do smrti zadel, kakor je želel. Obsojen je na 14 let ječe, in potem še v 10letno zgubo državljanских pravic in policijsko nadzorstvo. Dosti ima! Najbolj veselo za katoličane je pa to, da tudi najostrejša preiskava po luteranskih sodnikih ni mogla stakniti nika-košne sokrivnje katoličanov ali kat. društev s Kullmanom! Človeče je delalo samo iz sovraštva do Bismarka, preganjalca katoličanov!

Dné 29. okt. se je začel drž. zbor v Berlinu in cesar „belobradec“ je bral prestolni govor, ki ga je Bismark nacifral. Jedro dolgega govora je: Po pruski piščalki mora plesati vsa Nemčija, dá celó vsa Evropa! Toraj za vso Nemčijo ednako sodnijsko pravo in vojaštvo, pa vse pod pruskim načelništvom! Povsod se ima tudi deželna bramba po pruskem kopitu urediti. Da se pa poslanci preveč ne prestrašijo, obeta prestolni govor tudi — civilni zakon v srečni Nemčiji. Ob koncu zaročlja cesar s sabljo, rekoč: „Prijateljstvo z vladarji mogočnih držav nam je zastava miru; Nemčija je tudi zadosti močna, da se ustavi natoleevanju svoje politike, naj že pride od katere stranke si bodi!“ Vse države se toraj po Bismarkovi misli klanjajo pruski politiki; če pa ktera dvomi o pravičnosti te politike, je to le „stranka“, za katero ima Bismark — šibo pripravljeno! Sreča da Bog ne pušča drevesom, in tudi prusko-nemškim ne v nebo rasti!

Razne stvari.

(Ljutomerska založnica.) Z odlokom slavne okrožne sodnije v Celju od 27. okt. t. l. št. 5394 je založniško društvo v Ljutomeru pod firmo: „Okrajna posojilnica v Ljutomeru“ registrirano kot društvo z „neomejeno zavezo“.

(Ljudska šola) za Leitersberg in Krčevin pri Mariboru se je dné 3. nov. z božjo službo začela. To je zdaj šola za same slovenske okoličane, ker je predmestna mladež v mestno nemško šolo povzeta. Prvoseđnik kr. šol. sveta omenjene ljudske šole je g. dr. Radaj, šolski ogleda g. učitelj Miklošič, v šol. svetu je tudi vrli narodni posestnik in župan g. Dovnik, potem ravnatelj šole in g. kateket. Ker je toraj šol. svet po večini naroden, je upati, da ne bo edina nemščina v šoli se šopirila in pedagogika — po glavi plesala.

(Kolek pri časopisih) znaša za l. 1875 po državnemu proračunu 814.000 gld. Po tem, koliko

ga dajo posamesne dežele, vidi se tudi stan časopisja v njih. Dolenje-Avstrijsko daje 577.000 fl., gorenje-Avstrijsko 15.000, Solnograško 3000, Tirolsko in Predarlško 9000, Štajersko 40.000, Koroško 1000, Kranjsko 3000, Istrijsko 12.000, Dalmacija 1300, Česko 108.000, Moravsko 20.000, Šlezko 1600, Gališko 23.000, Bukovina samo 100 gld. — Zastran Kranjskega so „Novice“ neko mikavno skrivnost na dan spravile. Zračunile so namreč, da bi morali sami slovenski časniki plačati nad 4000 gld. na leto kolkovine. Ker je toraj za Kranjsko samo 3000 gld. v računu, menjka še celó pri slovenskih listih 1000 goldin., uradna „laibaherica“ itak kolkovine ne plačuje, pa prost je tudi liberalni „Tagblatt“, ki bi sam moral vsaj 1500 gld. na leto plačevati. „Dispositionsfond“ — pravijo „Novice“ — „ima različne poti, po katerih lahko v Ljubljano hodi“. Fein! —

(Počasen Lembržan.) Na dopis v „Gosp.“ od 24. sept. odgovarja brž ko ne učitelj sam v „Nar.“ dné 31. okt. ter sam sebi podkaja, g. kateketa pa ovaja, češ, da je zato proti šoli v Lembrgu, ker bi se rad truda znebil, krš. nauka v L. učit. hoditi. — Dopisnik v „Nar.“ ima kosmate ušesa ali pa kalne oči, ker je celó spregledal, kar je dopisnik v „Gosp.“ trdil. Trdil je, da se od g. kateketa ne more tirjati, da bi zastonj hodil v L., kder je šole toliko treba bilo kot petega kolesa na vozu. Kaj briga liberalnega učitelja, ki se v „Nar.“ umiva, češ, da ni nikdar govoril zoper krščanski nauk, ali imajo ljudje strošek za eno ali dve šoli!

(Celjski požigalec še živi.) Na praznik vseh Svetnikov ob 7. uri zvečer je zgorel veliki kozolec g. Karola Zime, st. pod sv. Jožefom z več 100 centi krme, in trdi se, da je bil gotovo po hudobiji zažgan.

(Novo ležišče premoga) so našli v varaždinski županiji v daljavi kakih 6 milj od štajerske meje pri Rogatcu do Drenovca. Premog je po preiskavi rudarskega svetovalca, g. viteza K. Hauer-ja na Dunaju, eden najboljših, ki so dozdej znani, in kakor se kaže, ga je tako obilo, da se bo kopanje prav splačalo.

(Spremembe v lavantinski škofiji.) Č. g. Ivan Nep. Simonič je imenovan za župniku v š. Janžu na dravsk. polji, č. g. Ivan Sparhakl za namestnika v š. Ožbaldu.

Poslano.

Po priporočanju „Slov. Gosp.“ *) so se rodoljubi vdeležili vstanovljenja „banke Slovenije“, ter so vzeli delnice, na katere bo zdaj treba 15% doplačati. Ker so pa mnogi zastran tega v zadregi

*) Priporočali smo jo, ker smo bili in smo še prepričani o veliki vrednosti denarnih zavodov, v domovini, v kateri se žalibog tuji zavodi pasejo ter nam denar iz domovine nosijo. Vredn.